

Urakkamuotoja ja kilpailuttamista yksityisteiden valtionavustushankkeiden ohjeistuksessa täsmennetään

Tämä erillinen tiedote koskee Yksityisteiden valtionavustukset -ohjeen (TRAFICOM/136002/03.04.03.06/2020) kohtia "Kilpailuttaminen " ja "Tarjouspyynnöt ja urakkasopimukset ".

Yksityistä tiekuntaa pidetään julkisena hankintayksikkönä, mikäli valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön kohteelle myöntämän tuen määrä on yhteensä yli puolet hankinnan arvosta ja tällöin tiekunnan tulee urakoita teettäessään noudattaa hankintasäännöksiä.

Yksityisteiden valtionavustushankkeissa on tiekunnan pääsääntöisesti kilpailutettava hankkeensa. Kaikkia kilpailuun osallistumaan halukkaita ja tarjouksen jättäneitä on kohdeltava tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Lähtökohtana kilpailutuksessa on hankintalain 2 §:n tavoitteet, joiden mukaan mm. olemassa olevat kilpailuolosuhteet tulee käyttää hyväksi. Hankinnat on pyrittävä järjestämään siten, että pienet ja keskisuuret yritykset ja muut yhteisöt pääsevät tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuihin. Hankinnat on toteutettava tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Urakoitsijan valintaperusteena voi käyttää vain valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia. Esimerkiksi tiekunnalle kuuluvan omarahoitusosuuden tarjoaminen ei voi olla valintaperuste.

Yksityistiealan rakennusyriyten ja muiden toimijoiden suhteellisen pienen koon ja rajallisten resurssien vuoksi ns. ST-urakkamalli (suunnittelu ja toteutus) ei pääsääntöisesti sovi yksityisteiden valtionavustushankkeisiin. ST-urakkamalli ei mahdollista yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuolisia mahdollisuuksia tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa ja rajoittaa tämän vuoksi kilpailua.

ST-malli ei myöskään palvele valtionavustushakemuksen käsittelyä, jossa päätökseen edellytetään suunnitteluvaiheessa syntyvää kustannusarviota ja työsuunnitelmaa ja itse päätöksessä ohjeistetaan tarkemmin rakennusurakan kilpailuttamisesta. Lisäksi ST-mallilla kilpailutusta tehtäessä ei ole vielä tiedossa hankkeen tarkempi toteutusaika ja hankkeen toteutus yleensä riippuu valtionavustuksen saamisesta, mikä edelleen vaikuttaa halukkuuteen tehdä tarjous.

Edellä todetuista syistä 13.3.2024 alkaen yksityisteiden valtionavustuksia koskevien hankkeiden kilpailutuksissa tulee lähtökohtaisesti käyttää muita urakkamuotoja kuin ST-mallia. ELY-keskus voi perustelluista syistä sallia ST-mallin käytön, jos hankintayksikkö voi osoittaa urakkamallin olevan kokonaistaloudellisesti kannattavin.

Muutos koskee 13.3.2024 tai sen jälkeen vireille tulleita avustushakemuksia.